

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.

Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kur” nie przyjmujemy. Rękopisy — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowujemy.

CENY OGŁOSZEŃ

Nadesłane za wiersz politywy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz politywy lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1-iej str. o polityce, państwie, za wiersz pol. lub jego miejsce 1 rub. Reklamy za wiersz politywy lub jego miejsce 40 kop. Nekrologi za wiersz politywy lub jego miejsce na 1-iej str. 50 k., po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rub. Ogłoszenia zwozajne miejscowe za wiersz politywy lub jego miejsce 18 kop. Ogłoszenia zwozajne zamiejscowe za wiersz pol. lub jego miejsce 20 kop. Posady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wyrazów 1 rub. Ogłoszenia w niedzielny Numerze 25% drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metal i S-ka, Wielka 38, telefon № 880. Po godz. 6-iej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki wiadomości, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę:

na kwartał I
na półrocze I
na rok 1912

Kinematograf „EDEN“ Wspaniale wykonane wielki obraz
Niewolnik miłości czyli **W sidłach zalotnicy**, tragedia z życia, w 2-ach częściach.
Wielka № 45. 1074 Wilk w owczarni, komizny. — Tygodnik ilustrowany, kronik-tygodniowa.

Kinematograf „BRONISŁAWA“ w sali „Lutnia”
24, 25, 26 i 27 stycznia 1912 r. Wspaniały program.
GRZESZNICA, wstrząsający dramat, w 3-ach oddziałach (1000 metrów). Nadzwyczajna, efektowna obsada w odzieniach. Wstrząsające sceny obrazu: Książka „Pod szeregową gwiazdą”; — Wzięcie św. Łazarza; — Szpital; — Śmierć mężczyzny; — Efektowny tańce Azjady.
Prospekt 5-to Jerski № 8, telef. 1161. 1440 Dziennik Pathé (kronika). **ODALISKA** (komedia) Początek o godz. 4 ej popoł.

Bardzo pożyteczny produkt z CASCARASAGRADA
„CASCARINE C¹²H¹⁰O⁵ LEPRINCE“
WSKAZANIA: stałe zatwardzenia, choroby wątroby; jako środek antyseptyczny dla organów trawienia; przy zatwardzeniu o okresie ciąży i karmienia; przeciw kamieniom żółciowym. Zależy się zwykle w pigułkach: 2 pigułki po jedzeniu lub przed użyciem się na spoczynek. — Skład główny: 62, rue de la Tour Paris. — Składy we wszystkich aptekach i składach materiałów aptecznych. 5850

Sala koncertowa Ogrodu Botanicznego dyrekcja I. A. SZUMANA, Telefon 364.
Dziś CONCERT MONTE TRÉ.
La belle Tussi — tancerka dekadentka. Duet polski do sk. h. Art. rosyjska Zielinska — Akrobaci The Great Oceans. Magdalena. Wera. Teodora — Ensemble artyst. A. F. Polakiewicz. — Valero, Stawicka, Wieliszowa, Mińska, Garina i w. in. Początek o 11-iej wiecz.

TEATR POLSKI (gmach po-cyrkowy na Łukiszkach)
Dziś, we wtorek:
„Ulubieniec kobiet“
komedia w 4 akt. z francuskiego.
Jutro „Dzisiejsi“ (ceny niższe).

STARY LITEWSKI
KRUPNIK
SZUSTROWA

RESTAURACJA przy HOTELU „HOTEL-PALAC” została otwarta.
(Wprost Teatru Miejskiego). 4364
Śniadania i obiady od godz. 1 po poł. do godz. 6 wiecz. Obiad a 5 dań — 1 rb. Śniadanie kafełką wódki, sakaski i 2 dania do wyboru — 1 rb. Potrawy wybrane ze śniadania lub obiadu — 35 kop. Cała prowizja — moskiewska, świeża. Orkiestra wiedeńska gra od godz. 2 po poł. do godz. 6 wiecz. i od godz. 11-iej do 2-iej w noc. Szczególną uwagę zwrócono na służbę.
Z uszanowaniem W. A. Echow.

Z dn. 24 stycznia r. b. rozpocznie się krótkotrwała
WYPRZEDAŻ
TOWARÓW WYSORTOWANYCH w Magazynie
p. f. **JÓZEF ZACHAR** MIŃSK LIT. 6182

„SANATOGEN BAUER”
STANOWCZO PANU POMOŻE“
tak zapewniają codziennie tysiące lekarzy swoich pacjentów, gdy czują się zmęczonymi, wycieńczonymi i zdenerwowanymi, gdy czują się apatycznymi i nie trawia, gdy uskarżają się na ból głowy, migrenę lub bezsenność. Systematyczna kura ja Sanatogenem Bauera usuwa te objawy, potęguje natomiast zdolność do pracy, rzekomość i energię życiową. Zdobądź do pracy z czerwonymi banderolami. Originalny tylko z czerwonymi banderolami. Dalsze wskazówki bezpłatnie i franco przez jener. przedstawa. Sanatogenu Bauera, Warszawa, Marszałkowska 129“

WILEŃSKIE BIURO TECHNICZNE
K. HUSZCZY I W. MALINOWSKIEGO
Wilno, 5-to Jerski pr. № 5.
Jeneraln. przedstaw. Akc. Tow. SIEMENS I HALSKE.
PIERWSZA LAMPĄ Z CIĄGNIĘCIEM DRUTU WOLFRAM.
LAMPĄ „WOTAN“
zużycie energii 1 watt na świecę. 5894

polaków, ale i pozostałych słowian, wiary w dobrą i sprawiedliwą duszę narodu rosyjskiego, wszystkich, którzy nie chcą popełnić wszelkie nadzieje na zbliżenie się słowian i ciężko zawinięte wobec tego przewodniego zadania, które naród rosyjski w moralnym i duchowym życiu słowian odgrywać musi, jeżeli chce wypelnic swoje dziejowe poslannictwo, wszystkich tych prosiłbym, aby w ostatniej chwili, w chwili rozstrzygającej, nie dali się powodować wamnia, stara być może, w wielu wypadkach wylomaczona niechęć, ale tylko jednym duchem sprawiedliwości i spokojnym rozważaniem tego, co jest korzystnym nie tylko dla słowian, ale przede wszystkim dla Rosji samej“.

„Czyż jest to w interesie narodu rosyjskiego pchnąć miliony narodu polskiego, wszystko, co jest zachodnią granicą Rosji, w zapomnienie i rozgoryczoną nienawiść? Czy naprawdę czuje się Rosja tak bezpiecznie w swojej czołści i czy nie może jej nie zranić? Czy nie czytał nikt w Rosji mowy wyborczej jednego z najlepszych polityków niemieckich, bylego ministra Pasadowskiego, który mówił, że złą jest polityka niemiecka, która szuka pola potrzebego dla swojej ekspansji w ubogich, podzwrotnikowych zamorskich koloniach, gdzie konflikt z Anglią jest niemiernym? Ze droga pewną dla niemieckiej ekspansji jest droga sama natura wskazana, droga na wschód“.

„I w takiej sytuacji rosyjski nacjonalizm, który ma być na straży rosyjskich interesów, myśli, że najlepiej zrobi, gdy jedynie pewnych sprzymierzeńców w tej walce przeciw niebezpieczeństwu, tych, których natura sama postawiła, aby przeciwko pruskiej ekspansji byli przednią strażą i bronili przed nią nie tylko siebie, ale i rosjan, gdy polaków doprowadzi do takiego rozgoryczenia, że w tej sprawie nie mogą być gorszymi niż słowianie rosyjscy. To jest polityka samobójcza. I czy jest potrzebna, konieczna dla osiągnięcia celu, który wytknęli sobie rosyjscy nacjonaliści i któremu nie można zarzucić“.

W dalszym ciągu artykułu Kramarz wykazuje, że oderwanie Chełmszczyzny nie jest konieczne dla ochrony ludności ruskiej od polonizacji i skatolizacji. Cel ten może być osiągnięty, zdaniem jego, bez krzywdy innych, bez praw wyjątkowych przeciw polakom. Przypomina, że biurokracja rosyjska nie uważała za potrzebne oderwanie Chełmszczyzny. „A teraz (dodaje) to, czego nie chcieli uchwalić Pobiedonoszew i Durnowo, co te filary reakcji uważały za niesprawiedliwe, to zaprowadzić ma rosyjskie przedstawicielstwo narodowe, od którego cały świat, a zwłaszcza Słowiańszczyzna oczekiwała, mądrego uznania praw innych i wynalezienia możliwych dróg, prowadzących ku lepszej przyszłości Słowiańszczyzny“.

„Z własnej, czy też cudzej winy, (czytamy dalej) polacy przeżyli okropną historię. Można ich nie kochać, ale każdy, w kim nienawiść nie zagłuszyła lepszych uczuć, musi mieć szacunek dla nich, za ich cierpienia i ich bezprzykładną miłość ku ojczyźnie. Dumny naród z wielką historią, z kulturą, która zaiste może się szczycić i chlubić, stracił swoją samodzielność państwową i rozerwany na trzy części przestał być samodzielnym. To rozszarpanie wspólnej ojczyzny jest i musi być krwawym bólem dla każdego polaka. A jednak stłumił w sobie rewolucyjny romantyzm i był gotowy dla dobra swojego narodu, być lojalnym obywatelami wszędzie, gdzie tylko dają im możność narodowego

cew, refernje wnioski co do następujących punktów.

Istnieją resztki nieużytych zapomóg rządowych, jako to: na trawy pastwne rb. 3,000, na doświadczenia zbiorowe ze sztucznymi nawozami rb. 1000, na punkty oczyszczania ziarna rb. 3,200, na kursy rolnicze rb. 650.45 i na stacje doświadczenia rolne rb. 2.400. Powyższe sumy, zgodnie z wnioskami komisji, rada postanowiła rozdzielić pomiędzy powiaty, proporcjonalnie do obciążenia tychże podatkami ziemskimi.

W sprawie reorganizacji mohylewskiego pola doświadczalnego komisja zaprojektowała na r. 1912 pozostawić status quo i asygnować na doświadczenia i pokazy rb. 1200 (o drugie 1,200 prosząc jednocześnie skarbu), a na przyszłość upoważnić zarząd gubernialny do wyszukania odpowiedniego terenu w pobliżu Mohylewa oraz do przedstawięcia wówczas szczegółowego planu działalności.

Co zaś do stacji doświadczalnej na większą skalę, komisja proponuje, aby zarząd wszedł w porozumienie z tymi sąsiednimi guberniami, które stanowią mogą z Mohylewską rejon, pod względem przyrodniczym i historycznym jednolity i wspólnie z temi ziemstwami oraz departamentem rolnictwa i imiemi odnośnymi władzami, opracować plan i kosztorys urządzeń i eksploatacji podobnej stacji.

Rada przychyliła się do powyższego wniosku.

W sprawie asygnowania kredytu na założenie i utrzymanie szkoły rolniczo - rzemieślniczej w Rzeczkach, postanowiono na razie nie przedsięwziąć żadnych zmian i reform i wybrać komisję, któraby wyjaśniła wszelkie kwestje, dotyczące się danej szkoły, opracowała kosztorys ect. W skład tej komisji weszli pp.: Dribniewicz, von Reuteln, Engelhardt, Kunachowicz, Choroszanow, Korfi i Hartinski, a nadto jako ofiarodawca majątku Rzeczek, w charakterze członka honorowego, p. Bozczkow. Komisja ta ma w połowie maja r. b. przystąpić do roboty.

Postanowiono wysygnować rb. 500, jako zapomogę dla profesora uniwersytetu w Odesie, p. Nabokich, który organizuje ekspedycję naukową w celu wystudjowania natury i gatunku gruntów w gub. mohylewskiej.

Szkole koszykarskiej w Homlu postanowiono udzielić na r. 1912 rb. 350 zapomogi, oraz prosić skarbu o wysygnowanie na rok bieżący (w dalszym ciągu) rb. 520.

Dla przysięcia w pomoc syndykowi rolniczenmu rada, zgodnie z wnioskiem komisji zdecydowała: przystąpić w charakterze udziałowca z wkładem rb. 1000, oraz udzielić na 7—8 miesięcy pożyczki w sumie rb. 5000 z kapitału „końskiego“ na procent.

Z tego samego kapitału, rada postanawia udzielić powiatowym ziemstwom: homelskiemu i rohaczewskiemu po rb. 6000 na lat 20 i czerykowskiemu na lat 10 — z obowiązkim placenia procentów, oraz amortyzacji w ratach proporcjonalnych. Pieniądze te mają być użyte na opłatę specjalistów

Z PETERSBURGA.
(Telegram własny).
WYJAZD BP. HERMOGENESA. — INTERPELACJA Z POWODU WYDANIA CYRKULARZA O KOMITETACH RODZICIELSKICH.—SPRAWA HERMOGENESA I HELJODORA.

Petersburg, 23 b. m. (5 lutego). (W.). Bp. Hermogenesa wyjechał z Petersburga po otrzymaniu listu, który przywiozła z Carskiego Siola hr. Ignatjewowa.
Komisja interpelacyjna wniosła do Dumy referat w sprawie interpe-lacji, skierowanej do ministra Kasso z powodu rozestania okólnika o komitetach rodzicielskich. Komisja uznała niezgodność z prawem postępowania ministra.
Sprawa Hermogenesa i Heljodora będzie poruszona w Dumie podczas obrad nad budżetem Synodu prawosławnego.

ZIEMSTWA.

W MOHYLEWIE.
(Dalszy ciąg).
Na szóstym posiedzeniu, odbytem dnia 16 (29) b. m. przewodniczył, jak zwykle, p. Chomentowski, na sekretarza zaś obrano p. Danilowa.
Prezes komisji rolniczej, p. Dribin-

